

Mänd

Noori männikasve näpistades saate kujundada puule toreda tiheda võra ja anda talle soovitud kasvukuju.

Tihedavõralise mägi-männi (*Pinus mugo*) saate siis, kui igal varasul noored kasvud ühtlaselt lühemaks näpistate. Sedasama võite aga teha ka noore hariliku männi (*P. sylvestris*) ning isegi mõne haruldasema männiliigiga.

Võrseid tagasi näpistades on võimalik anda puule soovitud kasvukuju. Õige aeg kärpimiseks on siis, kui noortel kasvudel on juba umbes sentimeetri pikkused okkad. Sel ajal on kasvud veel pehmed, neid on kerge vajalikust kohast näppude vahel murda.

Olen tähele pannud, et käega murtud võrsetel kasvavad ilusamad okkad kui kääridega kärbitutel, ka jääb murrukoht vähem näha. Õigel ajal kärbitud võrsed jõuavad endale kasvatada mitu külgpunga.

Enne kui lähete võrseid näpistama, pange kätte õhukesed kummikindad, muidu peate pärast käsi tärpen-

Pildil on kaks ühevanust harilikku mändi. Esimese võra on viis aastat kärbitud, tagumine on saanud vabalt kasvada.

Nii nagu mägi-männi, saab edukalt võrseid tagasi näpistades muuta tihedamaks ka noort harilikku mändi.

tiniga puhastama. Paksud majapidamiskindad ei kõlba, sest läbi nende pole võrset tunda.

Äramurtud kasvud on mõistlik kohe pange vm korjata, sest maas muru sees või peenral on neid inetu vaadata. Pealegi jätavad noored vaigused kasvud veel mitu päeva hiljemgi kätele ja riie-

tele vaiguplekke, kui me selles kohas toimetades nende kokku puutume.

Niisugust võra kujundamist võib alustada siis, kui noor männipuu on umbes poolteise meetri pikkune. Kui võtate ette kõrgema puu, siis peate arvestama, et mõne aasta pärast tuleb latva kärpida redeliilt. Ladvakasvud on pi-

kad, umbes kolmandiku või vähemalt 5–6 cm peate ikkagi alles jätma. Nõnda sirgub meie puu iga aastaga natuke kõrgemaks. Ajapikku läheb võra nii tihedaks, et sisemised oksad jäävad valgusenälgade ja kuivavad. Need lõigake üksiti välja, ka päris nõrgakesi oksa ei maksa kasvatada jätta.